

створення здорового суспільного середовища можна досягти високого рівня соціального благополуччя для всіх громадян.

Список використаних джерел:

1. Тимошенко Н. Соціальне здоров'я як складова соціального благополуччя. Наука і техніка сьогодні. 2024. № 3(31). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/10203> (дата звернення 19.10.24.)
2. Androsiuk H. M., Shtyk O. I. Соціальне здоров'я українського суспільства. Sociological Studios. 2018. № 1(4). С. 69–76. URL: <https://doi.org/10.29038/2306-3971-2014-01-69-76> (дата звернення 10.10.24.)
3. Данильченко Т. Структура суб'єктивного соціального благополуччя особистості. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Психологія. 2015. Вип. 1 (3). С. 30–34.
4. Косолапов В. В. Соціальне прогнозування. Київ, 1971. 48 с.
5. Омелянська В. І., Ісаєвич С. І., Заболотна Н. М. Динамічність переживання психологічного благополуччя. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Психологія. 2023. № 1. С. 30–34. URL: <https://doi.org/10.32782/psy-visnyk/2023.1.6> (дата звернення 18.10.24.)

Генадій Горбачов,

здобувач другого рівня вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота,

*ОПП «Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Практична психологія»,
ДЗ «Луганський національний університет
ім. Тараса Шевченка» (м. Полтава)*

Науковий керівник: **Катерина Ігнатенко**

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальної роботи*

*ДЗ «Луганський національний університет
ім. Тараса Шевченка» (м. Полтава)*

ФОРМУВАННЯ ЦІННОСТЕЙ

ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ У СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

Постановка проблеми. Сучасне суспільство вступило у фазу поступального розвитку, в умовах якого соціально-економічні та політичні перетворення спрямовані на утвердження гуманістичних цінностей та ідеалів, створення розвиненої економіки і стійкої демократичної системи. Важливе місце в цьому процесі займають питання, пов'язані з життєдіяльністю самої людини, її здоров'ям і способом життя. Протягом останніх років в Україні спостерігається поступове зниження чисельності населення та середньої тривалості життя, особливо демографічне питання загострилося в останні роки війни в Україні [3]. Здоров'я є необхідним ресурсом для повноцінної реалізації

потенціалу кожної людини та розвитку суспільства. Стан здоров'я залежить від рівня усвідомлення особистістю власної відповідальності за своє здоров'я, налаштованості на його збереження та зміцнення. Збереження та зміцнення здоров'я дітей, а також формування здорового способу життя є пріоритетами у вихованні дітей і молоді.

Виклад основного матеріалу. Збереження та зміцнення фізичного здоров'я населення країни – загальнонаціональна проблема, вирішення якої можливе лише на науковій основі, що в свою чергу, передбачає консолідацію зусиль дослідників, що працюють в різних науково-практичних галузях: педагогіки, медицини, фізіології, психології і т.д.

Дослідженням даної проблеми в соціально-медичному аспекті займалися такі науковці як Є. П. Ільїн, А. С. Макаренко, Д. У. Ністерян, С. А. Сухомлинський. Можливості використання різних технологій соціально-культурної діяльності в формуванні особистості відображені в наукових працях А. В. Мудрика, В. О. Бебика, М. М. Ярошенко, О. О. Вишняк, М. В. Головатого, Є. І. Григор'євої та ін. Цінність здорового способу життя закладається від початку народження у сім'ї, а пізніше у процесі дорослішання на формування стилю життя впливають виховні інститути – дитячий садок, школа, позашкільні заклади. Не менш важливу роль відіграють й інші фактори такі, як оточення, друзі й, звичайно, традиції й культура. Методологія дослідження ґрунтується на таких основних ідеях:

1. Пріоритет цінності здоров'я в системі цінностей людини.
2. Розуміння здоров'я як стану повного благополуччя, а не лише відсутності хвороб.
3. Цілісний підхід до здоров'я, який охоплює фізичну, психічну, соціальну та духовну сфери.
4. Відповідальність за здоров'я передусім лежить на самій людині, але також на державі та суспільстві [4].

У науково-дослідній, освітній та практичній діяльності, спрямованій на вирішення проблем формування здорового способу життя населення значну роль можуть і повинні відігравати культурно-дозвілєві установи: клуби, будинки і палаци культури, культурно-розважальні та культурно-оздоровчі центри, парки культури та відпочинку та ін. Саме клуби за місцем проживання є ключовою ланкою в системі соціального виховання дітей та молоді.

Специфіка колективів таких позашкільних закладів за місцем проживання – в неформальному статусі, побудові за принципом відкритості для всіх бажаючих, являють собою, різноманіття організаційних форм, різнобічних інтересів і потреб дітей та підлітків. Діяльність дитячих, підліткових та юнацьких клубів за місцем проживання спрямована на соціально-корисну організацію вільного часу дітей, підлітків, молоді. Значні можливості клубних закладів у формуванні здорового способу життя

обумовлені реальними передумовами, в яких можуть функціонувати або функціонують установи цього типу.

Соціально-педагогічний зміст їх діяльності, широта функцій, різноманітність організаційно-методичних форм, засобів і методів виховного впливу на підростаюче покоління, дозволяють позитивно впливати на поширення ідей здорового способу життя [2].

Народні традиції, зокрема фізичні вправи, народні ігри та медицина, сприяють формуванню здорового покоління молоді. Козацька система виховання, що включала фізичну підготовку і моральне виховання, залишається актуальною і нині як засіб формування стійких і патріотичних громадян [1].

Умови активізації виховної роботи фахівця соціальної роботи в громаді.

1. Підсилення ролі українських народних традицій у формуванні здорового способу життя.
2. Співпраця держави і громадського сектору у популяризації національних оздоровчих практик.
3. Включення молоді в українські виховні системи здорового способу життя.
4. Підготовка фахівців для поширення українських фізично-оздоровчих традицій.

Висновки. Поєднання народних традицій та сучасного підходу до здорового способу життя сприяє ефективному формуванню культури здоров'я серед молоді та підтримує здоров'я нації в цілому.

Список використаних джерел:

1. Вакуленко О. В. Теоретико-методологічні засади формування здорового способу життя. Загальна теорія здоров'я та здоров'я- збереження: колективна монографія. За заг. ред. проф. Ю. Д. Бойчука. Харків: Вид-во Рожко С. Г., 2017. С. 301–308.
2. Вакуленко О. В., Костюшко Г. О. Активізація соціально-виховної роботи з формування ЗСЖ молоді на засадах народних традицій. In *Proceedings of the General Pedagogy Conference*. Lublin, Republic of Poland, 2020, September 25–26, С. 195-198.
3. Костюшко Г. О. Українські національні традиції фізичного виховання та їх вплив на підростаюче покоління. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: збірник наукових праць*. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. С. 85-89.
4. Про національно – патріотичне виховання у закладах освіти у 2019/2020 навчальному році. Лист МОН No 1/9-523 від 16.08.19 року. URI: <https://mon.gov.ua/ua/news/usi-novivni-novini-2015-06-16-nacjonalno-patriotichne-vihovannya> (дата звернення: 17.09.2024).